FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

fremsat den 4. februar 1999 *

1. Kan den ret til en særlig præmie til oksekødsproducenter, der er fastsat i de fællesskabsretlige bestemmelser, overdrages til erhververen af en landbrugsbedrift i forbindelse med, at bedriften overdrages ved en familieoverdragelse, såfremt erhververen i øvrigt opfylder betingelserne for at få udbetalt præmien?

2. Dette er kernen i det spørgsmål, Bundesverwaltungsgericht har forelagt.

De relevante retsregler

3. Indtil 1987 var den støtte til markedet for oksekød [1], der var fastsat med henblik på at undgå eller standse et betydeligt prisfald i det væsentlige sikret gennem ordningen med offentlige opkøb. Rådet fastslog imidlertid, at »den offentlige intervention gradvis [har] mistet den oprindelige funktion som sikkerhedsnet og er blevet en omsætningsmulighed i sig selv« [2], og besluttede på det pågældende tidspunkt gennem udstedelsen af forordning nr. 467/87 at begrænse de offentlige opkøb og samtidig udligne virkningen af den således foretagne tilpasning ved at støtte producenternes indkomst og midlertidigt opretholde de bestående præmieordninger [3].

4. Det var på denne baggrund, at der blev indført bestemmelser, hvorefter der til de producenter i medlemsstaterne, der endnu ikke var omfattet af præmieordninger i henhold til et bestående regelsæt, skulle ydes »en særlig præmie, der ydes én gang for hvert dyr« [4].

5. Oprindelig var det tanken, at den særlige præmie skulle være et midlertidigt instrument, der skulle begrænse anvendelsen af interventionsopkøb og gradvis give interventionsordningen sin oprindelige funktion som sikkerhedsnet tilbage [5], men den særlige præmie gælder i dag uden tidsbegrænsning [6].

* Originalsprog: fransk.

1 — Grundforordningen inden for området er Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27.6.1968 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT 1968 I, s. 179).

2 — Første betragtning til Rådets forordning (EØF) nr. 467/87 af 10.2.1987 om ændring af forordning (EØF) nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksekød samt præmieordninger i denne sektor (EFT L 48, s. 1).

3 — Sjette betragtning til forordningen.

4 — Syvende betragtning til forordningen. De nævnte, allerede bestående præmier blev udbetalt i henhold til følgende forordninger: »... Rådets forordning (EØF) nr. 1346/86 af 6.5.1986 om ydelse af en kælvningspræmie i Grækenland, Irland, Italien og Nordirland samt en supplerende national præmie i Italien, ændret ved forordning (EØF) nr. 4049/86, og Rådets forordning (EØF) nr. 1347/86 af 6.5.1986 om ydelse af en præmie ved slagtning af visse former for voksent slagtekvæg i Det Forenede Kongerige, ændret ved forordning (EØF) nr. 4049/86.«

5 — I henhold til artikel 1 i forordning nr. 467/87 kunne den særlige præmie oprindelig ydes fra den 6.4.1987 til den 31.12.1988. Ved Rådets ændringsforordning (EØF) nr. 4132/88 af 20.12.1988 (EFT L 362, s. 4) blev den nævnte periode forlænget indtil den 5.3.1989.

6 — I fjerde betragtning til Rådets ændringsforordning (EØF) nr. 571/89 af 2.3.1989 bestemmes det, at »den ... fastsatte ordning med en særlig præmie... opretholdes efter den 2.4.1989« (EFT L 61, s. 43).

6. De nærmere regler for ydelse af præmien findes i artikel 4a i forordning nr. 805/68, som ændret ved forordning nr. 571/89. I bestemmelsens stk. 1 hedder det:

»1. Der kan ydes oksekødsproducenterne en særlig præmie. Den ydes efter ansøgning herom for handyr, der er mindst ni måneder gamle, og som er opfedet på deres bedrift.

Præmien er begrænset til at omfatte halvfems dyr pr. kalenderår og pr. bedrift. Præmiens størrelse fastsættes til 40 ECU pr. dyr.

Præmien ydes kun én gang for hvert dyr. Den udbetales eller videregives til producenten.

...«

7. Som det var fastsat[7], har fællesskabslovgiver efterfølgende udstedt de generelle regler for den særlige præmie til oksekødsproducenter og i den forbindelse præciseret begreberne »producent« og »bedrift« i Rådets forordning (EØF) nr. 572/89 af 2. marts 1989[8] om ændring af forordning (EØF) nr. 468/87 af 10. februar 1987 om de generelle regler for ordningen med en særlig præmie til oksekødsproducenter[9].

8. Ved »producent« forstås der i henhold til denne forordnings artikel 1 »enhver individuel landbruger, fysisk eller juridisk person, hvis bedrift ligger på Fællesskabets område, og som opdrætter kvæg«.

9. I samme artikels stk. 2 er begrebet »bedrift« defineret som »samtlige produktionsenheder, der drives af producenten, og som er beliggende på én og samme medlemsstats område«.

10. Endelig udstedte Kommissionen gennemførelsesbestemmelser til ordningen om den særlige præmie[10] i forordning (EØF) nr. 714/89 af 20. marts 1989[11], som indeholder betingelserne for ydelse af den særlige præmie, der er omhandlet i ovennævnte artikel 4a.

7 — I artikel 4a, stk. 2.

8 — EFT L 63, s. 1.

9 — EFT L 48, s. 4.

10 — Således som det var fastsat i artikel 4a, stk. 3, i forordning nr. 805/68.

11 — Forordning om gennemførelsesbestemmelser til ordningen med en særlig præmie til oksekødsproducenter (EFT L 78, s. 38).

11. De nævnte betingelser er nærmere udformet på den måde, at »... ansøgningerne skal indeholde erklæringer og bindende tilsagn fra modtagerne, og at medlemsstaterne underkaster erklæringerne og de bindende tilsagn administrativ kontrol og gennemfører kontrol på stedet af mindst et vist antal bedrifter, ligesom det bør fastsættes, at de udbetalte beløb inddrives i deres helhed, såfremt erklæringerne eller tilsagnene viser sig at være unøjagtige« [12].

12. Således hedder det i artikel 2, andet led, i forordning nr. 714/89, at ansøgningerne om præmie skal indeholde »bindende tilsagn fra producenten om at holde de handyr, for hvilke han ansøger om præmie, på sin bedrift i den periode, der er fastsat i henhold til artikel 8, stk. 2... og mindst indtil de er ni måneder gamle«.

I henhold til artikel 8, stk. 2, kan medlemsstaterne fastsætte den pågældende minimumsperiode, som skal være på mindst to måneder, men ikke må overstige fem måneder. I Tyskland er den tre måneder.

13. De ansvarlige myndigheder i hver medlemsstat skal påse, at de nævnte bestemmelser overholdes, idet de skal foretage administrativ kontrol og inspektioner på stedet. Således bestemmer artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 714/89:

»Kontrollen skal navnlig vedrøre:

a) det antal handyr, der findes på producentens bedrift, og som omfattes af ansøgningen...

b) de krævede erklæringers rigtighed samt overholdelsen af producentens tilsagn

c) overholdelsen af de... anførte bestemmelser om identifikation og mærkning.«

14. Manglende overholdelse af betingelserne om ydelse af præmien medfører, at den i artikel 9 i forordning nr. 714/89 indeholdte sanktionsordning bringes i anvendelse.

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

15. Karl-Heinz Wettwer (herefter »sagsøgeren i hovedsagen«) ansøgte i maj 1991 om den særlige præmie for 10 dyr, der var opdrættet på hans bedrift. Han overdrog

12 — Tredje betragtning til forordning nr. 714/89.

derefter, nemlig i juli 1991 [13], hele sin landbrugsbedrift til sin søn, der i øvrigt også drev en forpagtergård.

16. Bezirksregierung, der er sagsøgt i hovedsagen, påberåbte sig denne overdragelse til støtte for ikke at yde den ansøgte præmie. Bezirksregierung anførte navnlig, at betingelsen om, at ansøgeren skulle have de pågældende dyr på sin drift i mindst tre måneder, ikke var opfyldt, og at præmien derfor kun kunne udbetales til ansøgeren, og at denne ikke kunne overdrage retten til præmien til sin retssuccessor.

17. Til støtte for det søgsmål, sagsøgeren i hovedsagen herefter anlagde til prøvelse af afslaget, gjorde han gældende, at betingelserne for ydelse af præmie fortsat var opfyldt, da hans søn efter overtagelsen af bedriften opfyldte de fastsatte forpligtelser. Heroverfor anførte sagsøgte i hovedsagen, at ydelsen af den særlige præmie er knyttet til personen og ikke til bedriften.

18. Verwaltungsgericht frifandt Bezirksregierung, idet retten tiltrådte den af Bezirksregierung forfægtede fortolkning af artikel 4a, stk. 1, i forordning nr. 805/68, som ændret ved forordning nr. 571/89, hvorefter præmien udbetales til ansøgeren og ikke til bedriften, således som det fremgår af definitionen af begrebet »producent«. Efter at have overdraget sin bedrift var sagsøgeren i hovedsagen ikke længere producent og kunne derfor ikke med føje kræve præmien udbetalt.

Retten fandt endvidere, at hans søn af samme grund heller ikke kunne påberåbe sig, at retten til præmien var blevet overdraget sammen med bedriften, idet betingelserne for at få præmien udbetalt skal opfyldes af ansøgeren, hvilket navnlig gælder betingelsen om, at dyrene skal findes på bedriften i kontrolperioden.

19. Sagsøgeren iværksatte appel af dommen til Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht, som ophævede dommen. I modsætning til førsteinstansen fandt appelinstansen, at den særlige præmie skal ydes på grund af bedriften og ikke personen. Når betingelserne for at få præmien udbetalt er opfyldt, skal den derfor udbetales til erhververen, efter at der er givet meddelelse om overdragelsen.

20. Bezirksregierung iværksatte herefter revisionsanke til prøvelse af dommen. Bundesverwaltungsgericht bemærkede, at der kan fremføres argumenter til støtte for begge opfattelser og har derfor forelagt følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»Overføres retten til den særlige præmie til oksekødsproducenter for 1991 til en producent, til hvem ansøgeren i forpligtelsesperioden har overdraget sin landbrugsbedrift ved en familieoverdragelse ('vorweggenommene Erbfolge'), og som har gen-

13 — Overdragelsen skete ved en »vorweggenommene Erbfolge« (familieoverdragelse).

nemført den fastsatte opdrætning og opfedning af kvæget?«

Stillingtagen

21. Som allerede Verwaltungsgericht bemærkede [14], er forholdet det, at til forskel fra ordningen om ydelse af andre præmier på fællesskabsplan, som f.eks. præmien for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger i medfør af forordning (EØF) nr. 1078/77 [15] eller den præmie for opretholdelse af besætninger af ammekøer, der blev indført ved forordning (EØF) nr. 1244/82 [16], har fællesskabslovgiver for så vidt angår den særlige præmie til oksekødsproducenter ikke udtrykkeligt fastsat, at de forpligtelser, ansøgeren om præmien har påtaget sig, kan overtages af hans retssuccessor.

22. Et sådant tilsagn fra retssuccessorens side ville imidlertid være nødvendigt, såfremt han kunne få overført retten til præmie fra den oprindelige ansøger samtidig med bedriften. Jeg skal i den forbindelse blot gøre opmærksom på en af de betingelser, der skal være opfyldt for, at præmien kan udbetales. Den kan kun udbetales for højst 90 dyr pr. kalenderår og pr. bedrift og kan kun ydes én gang for hvert dyr. Et tilsagn fra den, der ansøger om præmien, er ikke tilstrækkeligt til at sikre, at erhververen overholder betingelsen. Man kan således meget vel forestille sig, at en erhverver, der, som i det foreliggende tilfælde, selv er producent, allerede selv har udtømt dette kontingent. Da begrebet bedrift er defineret som »samtlige produktionsenheder, der drives af producenten, og som er beliggende på én og samme medlemsstats område« [17], kan erhververen ikke gøre krav på de præmier, der oprindelig er ansøgt om, såfremt han allerede har fået udbetalt det maksimalt tilladte beløb for de dyr, han tidligere holdt på sin bedrift. Jeg har derfor svært ved at acceptere, at retten til præmien skulle overføres automatisk, når det i henhold til de omtvistede bestemmelser ikke kræves, at erhververen af bedriften skal give et særligt tilsagn.

23. Det forekommer mig, at denne lakune er udtryk for, at lovgiver bevidst har ønsket, at retten til præmien ikke kan overføres i tilfælde af en overdragelse, og at der heller ikke er tale om en forglemmelse, som må udfyldes på grundlag af generelle principper eller en analog fortolkning af andre fællesskabsretlige bestemmelser.

24. Når man ser nærmere på andre fælles markedsordninger, som indeholder tilsva-

14 — Jf. afsnit I, punkt 11, i den franske oversættelse af forelæggelseskendelsen.

15 — Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17.5.1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT L 131, s. 1).

16 — Kommissionens forordning (EØF) nr. 1244/82 af 19.5.1982 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende præmieordningen for opretholdelse af besætninger af ammekøer (EFT L 143, s. 20), som ændret ved forordning (EØF) nr. 1662/89 af 13.6.1989 (EFT L 163, s. 11).

17 — Jf. punkt 9 ovenfor.

rende bestemmelser om støtte eller præmier, er de normalt udformet på en sådan måde, at de er knyttet til ansøgerens person og ikke til bedriften. Medmindre der findes udtrykkelige bestemmelser eller særlige ordninger, fortabes retten til præmien, såfremt bedriften overdrages, og præmien følger således ikke bedriften.

25. Inden for enkelte markedsordninger har lovgiver omhyggeligt præciseret, at retten til præmien er knyttet til de producenter, som præmien udbetales til.

26. Dette er tilfældet for så vidt angår fåre- og gedekød [18].

27. Med hensyn til ydelsen af andre præmier end den, der omtvistes i den foreliggende sag, gælder der noget tilsvarende inden for oksekødssektoren. Således har retten til præmien for ammekøer siden 1992 udtrykkeligt været knyttet til de producenter, som har fået udbetalt præmien i det pågældende referenceår, og som også havde søgt om præmien i årene til og med 1992 [19]. Den samme forordning bestemmer, at når en producent sælger eller på anden måde overdrager sin bedrift, kan han overføre alle sine rettigheder til præmie for ammekøer til den, der overtager bedriften. Han kan også overføre alle eller en del af sine rettigheder til andre producenter uden at overdrage sin bedrift [20].

28. Den omstændighed, at præmien er knyttet til den, der har ansøgt om den, er i de fleste tilfælde underforstået. Ud fra Domstolens praksis er spørgsmålet imidlertid ikke tvivlsomt.

29. Således forholder det sig f.eks. med hensyn til præmierne for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter, hvor Domstolen har udtalt: »... den skriftlige forpligtelse, som præmiemodtageren har påtaget sig til ikke at sælge mælk og mejeriprodukter... er knyttet til *personen* og ikke til bedriften. Ved en overdragelse af ejendommen til eje eller til brug fortaber modtageren retten til præmien ...« [21]. Domstolen tilføjede: »Ved overdragelse af de malkekøer, som var til stede på bedriften ved ansøgningens indgivelse, og som gav ret til præmien, overføres præmiemodtagerens forpligtelse til ikke at afsætte mælk eller mejeriprodukter ikke på grund af den skete overdragelse til køberen af disse køer« [22].

30. Domstolen anlagde det samme ræsonnement i en dom, der blev afsagt et par år senere, også i sektoren for mælk og meje-

18 — Der er nærmere bestemt tale om artikel 5a, stk. 4, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2069/92 af 30.6.1992 om ændring af forordning (EØF) nr. 3013/89 om den fælles markedsordning for fåre- og gedekød (EFT L 215, s. 59).

19 — Jf. artikel 4d, stk. 4, i forordning nr. 805/68, som ændret ved forordning (EØF) nr. 2066/92 af 30.6.1992 (EFT L 215, s. 49).

20 — Forordningens artikel 4e, stk. 1.

21 — Dom af 13.2.1980, sag 77/79, Damas, Sml. s. 247, præmis 8. Min fremhævelse.

22 — Dommens præmis 11.

riprodukter, og hvor sagen drejede sig om de referencemængder, der var indført i henhold til de nye bestemmelser. Over for en sagsøger, som af denne nye ordning udledte, at ejendomsretten pålægger medlemsstaten en forpligtelse til at indføre en ordning, hvorefter bortforpagteren betaler erstatning til den afgående forpagter, fremkom Domstolen med følgende generelle bemærkning: »Ejendomsretten, således som den er sikret i Fællesskabets retsorden, indebærer... ikke en ret til økonomisk at udnytte en fordel — som f.eks. referencemængder, der er tildelt i henhold til en fælles markedsordning — som ikke stammer fra den pågældendes ejendom eller erhvervsmæssige virksomhed« [23].

31. En senere dom er endnu klarere, idet anvendelsesområdet for ovennævnte praksis er blevet udvidet til ikke alene at omfatte præmier, der ydes i henhold til den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter. I dom af 9. november 1995 i sagen Country Landowners Association [24] fastslog Domstolen således, at hverken de relevante bestemmelser vedrørende den fælles markedsordning for fåre- og gedekød eller noget generelt fællesskabsretligt princip medfører pligt for medlemsstaterne til at indføre en ordning med godtgørelse af det tab, som forvoldes ejere af landbrugsjord ved indførelse af en ordning med præmierettigheder, der er knyttet til producenterne af fåre-, gede- eller oksekød. Domstolen præciserede, at en sådan forpligtelse navnlig ikke kan udledes af princippet om beskyttelse af ejendomsretten, eftersom forholdet er det, at selv om indførelsen af en ordning med præmierettigheder, der er knyttet til producenterne, forringer værdien af jorderne som følge af, at retten til præmien overføres af producenter, der ikke ejer de arealer, deres bedrifter ligger på, påvirker den ikke ejendomsretten, idet *fordele, der tildeles i henhold til en fælles markedsordning, ikke kan betragtes som en ret, der stammer fra de pågældendes ejendom eller erhvervsmæssige virksomhed*, hvorfor tildelingen eller overførslen af sådanne fordele ikke kan medføre pligt for nogen af parterne i forpagtningsaftalen til at betale godtgørelse [25].

32. Ser man endelig på Domstolens praksis vedrørende de omtvistede bestemmelser, er det på baggrund af denne udvikling i praksis helt logisk, at der i den foreliggende sag anlægges en tilsvarende fortolkning, dvs. at præmien er knyttet til producenten. I forbindelse med en anmodning om præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 9 i forordning nr. 714/89 — der indeholder bestemmelser om, hvilke sanktioner der skal anvendes, såfremt betingelserne for udbetaling af præmien ikke overholdes — fremkom Domstolen i dom af 23. november 1993 i Schumacher-sagen [26] med interessante bemærkninger vedrørende begrebet den administrative kontrol, der foretages af de nationale myndigheder, og på grundlag af hvilken der kan iværksættes en sanktion. For så vidt angik den administrative kontrol fastslog Domstolen, at den skal omfatte »en gennemgang af den dokumentation, *ansøgeren* har fremlagt som bevis for, at han opfylder de foreskrevne betingelser« [27]. Domstolen har således

23 — Dom af 24.3.1994, sag C-2/92, Bostock, Sml. I, s. 955, præmis 19, hvori der navnlig henvises til dom af 22.10.1991, sag C-44/89, Von Deetzen II, Sml. I, s. 5119, præmis 27.

24 — Sag C-38/94, Sml. I, s. 3875.

25 — Jf. navnlig dommens præmis 14, 21 og domskonklusionens punkt 1.

26 — Sag C-365/92, Sml. I, s. 6071.

27 — Præmis 17. Min fremhævelse. Se også præmis 19.

klart fastslået, at ydelsen af præmien er betinget af, at *den producent, der har ansøgt om præmien*, opfylder de fastsatte betingelser. I relation til omstændighederne i den foreliggende sag kan det herefter udledes, at det er uden betydning, om de dyr, for hvilke der ansøges om en præmie, har været holdt på bedriften i den fastsatte periode på tre måneder. Betingelsen om, at dyrene skal holdes på bedriften, kan ikke betragtes som opfyldt, såfremt det ikke er ansøgeren selv, der opfylder den, hvilket er tilfældet, såfremt overdragelsen er sket inden udløbet af den frist på tre måneder, hvor den pågældende ansøger har forpligtet sig til at holde kvæget på sin bedrift.

33. Den bestemmelse, der var omhandlet i Schumacher-dommen, er efter min opfattelse i øvrigt afgørende for besvarelsen af det forelagte spørgsmål.

34. Der findes således situationer, hvor retten til præmien ikke fortabes, selv om den producent, der har ansøgt om præmien, ikke overholder sine forpligtelser. Det er nærmere angivet i artikel 9 i forordning nr. 714/89.

35. Det gælder bl.a., såfremt det lavere antal dyr, som producenten har forpligtet sig til at holde på sin bedrift i minimumsperioden, skyldes »naturlige omstændigheder ved besætningens eksistens« (artikel 9, stk. 2), eller hvis producenten ikke har kunnet overholde forpligtelsen til at holde kvæget på bedriften i den pågældende periode som følge af »force majeure«, som f.eks. modtagerens død (artikel 9, stk. 3)[28].

36. Med hensyn til den omtvistede overdragelse er sådanne omstændigheder ikke inde i billedet.

37. Uden at jeg vil opholde mig nærmere ved de omstændigheder, der omhandles i den nævnte bestemmelses stk. 2, som ikke er blevet påberåbt på noget tidspunkt, skal jeg fremhæve, at sagsøgeren i hovedsagen ikke med føje kan gøre gældende, at en familieoverdragelse efter national ret kan sidestilles med en overdragelse, og at den derfor bør have de samme retsvirkninger.

Selv om retten til præmien i tilfælde af støttemodtagerens død — en omstændighed, der som ovenfor nævnt[29] udgør force majeure — opretholdes, jf. artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 714/89, under forudsætning af, at producenten underretter de kompetente myndigheder senest ti dage efter, at den pågældende omstændighed er indtrådt, kan den i den foreliggende sag omhandlede situation imidlertid ikke have de samme retsvirkninger. Støttemodtageren er ikke afgået ved døden, og der er derfor ikke tale om en normal overdragelse.

28 — Med henblik på en præcisering af begrebet »force majeure« henvises der i bestemmelsen »navnlig« til de tilfælde, der omhandles i artikel 5 i forordning nr. 1244/82, og som bl.a. omfatter: »a) modtagerens død ...«.

29 — Ovenfor i punkt 35.

Uanset om en familieoverdragelse efter national ret har lignende retsvirkninger, kan den ikke betragtes som force majeure. I henhold til Domstolens praksis betegner dette begreb »de usædvanlige og uforudsigelige omstændigheder, som den, der påberåber sig dem, ikke har nogen indflydelse på, og som han ikke har mulighed for at afværge, også selv om han udviser den størst mulige påpasselighed« [30]. En overdragelse er derimod en retshandel, som såvel overdrageren som erhververen ønsker, og som gennemføres under normale omstændigheder, som parterne har valgt, og som de derfor kan forudse. En overdragelse er derfor ikke en begivenhed, der opfylder de kriterier, der er karakteristiske for begrebet force majeure, jf. artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 714/89, som f.eks. at den oprindelige støttemodtager afgår ved døden, hvilket kan begrunde, at præmien overføres til erhververen.

38. Endelig bekræftes dette synspunkt efter min opfattelse, såfremt man ser nærmere på den sidste af de betingelser, som en producent kan overholde, og som er nærmere fastsat i artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 714/89. Denne bestemmelse finder anvendelse, såfremt forskellen mellem det faktiske antal præmieberettigede dyr og det anmeldte antal dyr er på under 5 % eller på højst ét dyr, hvis antallet af anmeldte dyr er på 20 og derunder, og forskellen skyldes andre omstændigheder en den, der er fastsat i stk. 2 (hvorefter det lavere antal dyr skyldes naturlige omstændigheder ved besætningens eksistens) og stk. 3 (hvis producenten ikke har kunnet overholde forpligtelsen til at holde dyrene på bedriften i en minimumsperiode som følge af force majeure), »forudsat at der efter den ansvarlige myndigheds opfattelse ikke er tale om en urigtig erklæring, der er afgivet forsætligt eller ved grov uagtsomhed«. I så fald fratages producenten ikke retten til præmien, og han skal heller ikke i givet fald tilbagebetale det uretmæssigt udbetalte beløb, således som det i princippet er tilfældet, såfremt det fastslås, at han ikke opfylder de fastsatte betingelser, men får nedsat beløbet forholdsmæssigt [31].

Han kan således heller ikke påberåbe sig god tro til støtte for et krav om præmie for dyr, som viser sig ikke at have været anmeldt, uanset at han har overholdt alle de fastsatte betingelser.

En så streng bestemmelse, som dog i visse tilfælde kan lempes, fører efter min opfattelse til den korrekte fortolkning af de omtvistede bestemmelser. For mig at se hænger det ikke sammen, såfremt det antages, at den omtvistede præmie kan ydes til erhververen af en bedrift, der er blevet overdraget i løbet af den minimumsperiode, hvor den oprindelige producent trods alt havde forpligtet sig til at holde de dyr, for hvilke han ansøgte om præmien, på sin bedrift — erhververen har ikke personligt påtaget sig nogen forpligtelse — samtidig med, at en producent i god tro, som mener at have overholdt hver enkelt af de

30 — Dom af 29.9.1998, sag C-263/97, First City Trading m.fl., Sml. I, s. 5537, hvori der bl.a. henvises til dom af 5.2.1987, sag 145/85, Denkavit, Sml. s. 565, præmis 11.

31 — Det fremgår af artikel 9, stk. 4, at »præmien nedsættes med 20 %«.

forpligtelser, han havde påtaget sig, i medfør af artikel 9, stk. 4, ikke får udbetalt nogen præmie for dyr, som i sidste instans ikke har været anmeldt, og derudover får nedsat præmien for resten af besætningen.

39. Både den omstændighed, at ordningen er reguleret i detaljer, og at bestemmelserne er strenge, underbygger min overbevisning om, at de lempelser, de indeholder, nemlig i stk. 2, 3 og 4, er opregnet udtømmende. Forholdet er med andre ord det, at på trods af, at producenten ikke overholder sine forpligtelser, opretholdes retten til præmien helt eller delvis kun i ét af de tre tilfælde, der omhandles i bestemmelserne.

Når lovgiver ikke udtrykkeligt har reguleret den situation, hvor en bedrift overdrages ved en familieoverdragelse, betyder det, at selv i tilfælde af, at erhververen overtager de forpligtelser, ansøgeren om præmien har påtaget sig, fortabes retten til den særlige præmie.

Forslag til afgørelse

40. Sammenfattende skal jeg herefter foreslå, at det forelagte spørgsmål besvares således:

»Bestemmelserne om ydelse af en særlig præmie til oksekødsproducenter, jf. artikel 4a i Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 571/89 af 2. marts 1989, sammenholdt med gennemførelsesbestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 572/89 af 2. marts 1989 og i Kommissionens forordning (EØF) nr. 714/89 af 20. marts 1989, skal fortolkes således, at retten til en særlig præmie for oksekødsproducenter for 1991 ikke kan overdrages til en producent, til hvem ansøgeren om præmien har overdraget sin landbrugsbedrift ved en familieoverdragelse i den periode, hvor de tilsagn, ansøgeren har givet, er gældende, og erhververen har opfyldt de fastsatte betingelser med hensyn til opdrætning og opfedning af kvæget.«